

AVDH SIGN

2023.03.13.

Budai Központi Kerületi Bíróság útján

Alkotmánybíróság

alkotmányjogi panasza

kérelmezőnek

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 0 6 5 3 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 MÁRC 24.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☐ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 25	Kezelőiroda: du

képv.:

dr. Kölcsényi Zsolt Soma ügyvéd

kérelmezettel szemben folyamatban volt
eljárásban kelt

a Budai Központi Kerületi 1.Pk.40.022/2022/5.
sz. végzésével, illetve a Fővárosi Törvényszék
51.Pkf.634.221/2022/3. sz. végzésével
szemben.

Pp.114. § (1):

Kölcsényi és Némethi Ügyvédi Iroda

Alkotmánybíróság

A Budai Központi Kerületi Bíróság, mint első fokon eljáró bíróság útján.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] jogi képviselőm, a Kölcsényi és Némethi Ügyvédi Iroda (képv.: dr. Kölcsényi Zsolt Soma; [REDACTED] útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budai Központi Kerületi Bíróság 2022. április 11. napján kelt 1.Pk.40.022/2022/5. sz. végzésének, illetve a Fővárosi Törvényszék 2022. november 29. napján kelt 51.Pkf.634.221/2022/3. sz. végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A kérelem:

A kérelmező 2022.01.11. napján kérelmet nyújtott be a Budai Központi Kerületi Bírósághoz kapcsolattartás végrehajtása iránt, melyben kérte az elsőfokú bíróságot:

- hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.P.100.197/2016/246. számú, 2019. január 30. napján kelt jogerős ítélet kapcsolattartási szabályai szerint - melyek a 2007.09.26. napján született [REDACTED] gyermek és a kérelmező közötti kapcsolattartást szabályozzák -, a téli szünetben esedékes, időszakos kapcsolattartás kérelmezetti megszegése miatt rendelje el a kapcsolattartás végrehajtását;
- hogy a végrehajtást elrendelő végzésében hívja fel a kérelmezettet, hogy a végzés kézhezvételét követően esedékes kapcsolattartásnak a kapcsolattartásra vonatkozó határozat szerinti időpontban és módon tegyen eleget.
- hogy kötelezze a kérelmezettet a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegése folytán keletkezett igazolt költségek viselésére, azaz összesen 1240,33 Euro (M/3.) megfizetésére.
- hogy kötelezze a kérelmezettet perköltség megfizetésére.

A kérelmező kérelmében részletesen kifejtette, hogy a kérelmezett miként sértette meg a kapcsolattartás szabályait, illetve kérelme jogalapjaként a Bpntv. vonatkozó rendelkezéseit jelölte meg.

A kérelmező kérelmében a bíróság joghatóságának alapjául az alábbiakat adta elő:

A Brüsszel IIa rendelet 14. cikke szerint amennyiben egyetlen tagállam bírósága sem rendelkezik joghatósággal a 8–13. cikk alapján, a joghatóságot minden tagállamban az adott állam joga határozza meg. Ezt a rendelkezést egészíti ki az Nmjt. 106. §-a, amely a következőképpen rendelkezik: A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 14. cikkében meghatározott esetben magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal a szülői felügyeletet, a kapcsolattartást és a gyámságot érintő eljárásra, ha a gyermek magyar állampolgár. Jelen esetben a gyermek magyar állampolgár, a joghatóságot a szülői felügyelet megváltoztatása tárgyában eljáró bíróság már megállapította, amely a kapcsolattartás vonatkozásában is irányadó. „A bíróság az alperesnek a joghatóság hiányára való hivatkozással előterjesztett eljárásmegszüntetésére iránti kérelmét elutasítja.” (PKKB, 35.P.100.681/2021/28. Jkv I. sz. végzés).

Az elsőfokú végzés:

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2022. április 11. napján kelt 1.Pk.40.022/2022/5. sz. végzésével az eljárást hivatalból megszüntette. A bíróság indokolása szerint a Brüsszel IIa rendelet 8. cikke alapján az amerikai bíróságok rendelkeznek joghatósággal. Megállapította továbbá, hogy *„miután a kérelmezett a Rendelet 12. cikkében rögzítettek szerint kifejezett vagy egyéb egyértelmű módon a magyar bíróság joghatóságát nem fogadta el, és a bíróság megítélése szerint a felek megállapodásán alapuló joghatóság megállapítása jelen – végrehajtás elrendelésére irányuló – eljárásban a külföldön élő gyermek érdekét sem szolgálja, a magyar bíróság nem rendelkezik joghatósággal a kérelem elbírálására.”*

A fellebbezés:

A kérelmező 2022.05.09. napján törvényes határidőben fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú bíróság útján a Fővárosi Törvényszékhez címezve a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.Pk.40.022/2022/5. sz. végzésével szemben.

A kérelmező fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság:

- a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdése, valamint a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság végzését teljes egészében megváltoztatni, a kérelem visszautasítását mellőzni és az elsőfokú bíróságot a kérelem elbírálására kötelezni szíveskedjen.
- kötelezze a kérelmezettet az első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

A fellebbezés indokául a kérelmező előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor kizárólag a Rendelet 8. cikke szerinti általános joghatósági okot, majd ezt követően a 12. cikk szerinti megállapodáson alapuló joghatósági okot vizsgálta, a kérelemben megjelölt – Brüsszel IIa rendelet 14. cikk, illetve Nmjt. 106.§ - joghatósági ok figyelmen kívül hagyását pedig nem is indokolta.

A kérelmező fellebbezésében kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság, a kérelmezettnek megküldött végzésről – melyben a kérelmezettet felhívta arra, hogy nyilatkozzon a joghatóság

elfogadásáról -, illetőleg a kérelmezett által megküldött válaszbeadványról a kérelmezőt nem tájékoztatta, ezen eljárásban keletkezett dokumentumok a kérelmező részére egyébként a mai napig nem kerültek megküldésre. A Pp. 110. § (2) bekezdése szerint „*A bíróság köteles lehetővé tenni, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, a bírósághoz benyújtott okiratot, bizonyítékot megismerhessenek, és azokra nyilatkozhassanak.*”

A kérelmező a fellebbezésben hivatkozott a Brüsszel IIb rendelet 14. cikkére, 12. cikkére, illetve a 24. cikkére. Hivatkozott továbbá az ügyel összefüggésben a Fővárosi Törvényszék 2020.11.25. napján kelt 49.Pkf.35.647/2020/4. sz. azonos tényállást (t.i. magyar állampolgár, de EU tagállamon kívül, külföldön lévő gyerek kapcsolattartása végrehajtása) tartalmazó, homlokegyenest ellentétes tartalmú, precedensképes végzésére is.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2022. május 11. napján kelt 1.Pk.40.022/2022/7. sz. végzésével felhívta a kérelmezettet, hogy a fellebbezésre észrevételeket terjeszthet elő.

A másodfokú végzés:

A Fővárosi Törvényszék a kérelmezett észrevételeinek megküldése nélkül 2022.11.29. napján kelt 51.Pkf.634.221/2022/3. sz. végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta és kötelezte a kérelmezőt, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmezettnek 7620 Ft másodfokú eljárási költséget.

A kérelmező részére a másodfokú végzés 2023.01.12. napon került kézbesítésre, a kérelmező a megküldés napján átvette a végzést.

A másodfokú végzés indokolása szerint:

- A törvényszék megállapította, hogy a kérelmező alappal kifogásolta azt, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta számára megküldeni a kérelmezett 4. számú nyilatkozatát, a 2. számú végzéssel egyetemben, azonban ez az elsőfokú eljárási szabálysértés az ügy érdemére nem hatott ki.
- Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a joghatóság megállapítása körében releváns tényállást feltárta, a joghatóság hiányáról helytállóan határozott, azonban a döntés indokaival a törvényszék nem értett egyet.
- Helytelenül állapította meg az elsőfokú bíróság a végzésében, hogy a Brüsszel IIa. Rendelet joghatósági szabályai a jelen kapcsolattartás végrehajtására irányuló eljárásban is alkalmazhatóak volnának és erre a felek is alaptalanul hivatkoztak.
- „*A Brüsszel IIa. Rendelet preambuluma (7) bekezdése kimondja, hogy a rendelet alkalmazási köre a polgári ügyekre terjed ki, a végrehajtási eljárást nem említi. Ezt támasztja alá az 1. cikk (1) bekezdésében felsorolt tárgyi hatály meghatározásának a köre is, amely tételesen felsorolja, hogy a rendeletet mely polgári ügyekben kell alkalmazni, ezek között a kapcsolattartás végrehajtása nem szerepel. A preambulum (23) bekezdése pedig kifejezetten kimondja, hogy a családjogi perek terén hozott határozatok végrehajtására vonatkozó rendelkezések esetében továbbra is a nemzeti jog az irányadó. Mindebből*

következően a Brüsszel IIa. Rendelet joghatósági szabályai nem alkalmazhatók a kapcsolattartás végrehajtása iránti nemperes eljárásokban.”

- *„A végrehajtásra irányadó nemzeti jog Magyarországon valóban a kérelmező által is idézett Nmjt. Az Nmjt. joghatóság című X. fejezetében, a 89. § g) pontban rögzíti, hogy e törvény egyéb joghatósági szabályaira tekintet nélkül a magyar bíróság joghatósága kizárt külföldi végrehajtást érintő eljárásban.”*

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A kérelmező a jogorvoslati lehetőségeket a fenn előadottak szerint kimerítette. A kérelmező a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.Pk.40.022/2022/5. sz. végzésével szemben a Fővárosi Törvényszékhez címezve 2022.05.09. napján fellebbezést terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék másodfokú jogerős 2022.11.29. napján kelt 51.Pkf.634.221/2022/3. sz. végzését 2023.01.12. napján küldte meg a kérelmező részére. Az eljárás megindításának feltétele a rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítésének kötelezettsége és az nem vonatkozik az egyéb, rendkívüli jogorvoslatokra. A Kúria előtt felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Fővárosi Törvényszék az 51.Pkf.634.221/2022/3. sz. jogerős végzését a kérelmező részére jogi képviselője útján cégkapun elektronikus úton 2023.01.12. napján küldte meg. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a jelen alkotmányjogi panaszt elektronikus úton az elsőfokú bíróság útján törvényes határidőben 2023.03.13. napján nyújtja be.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásokban mint kérelmező vett részt. A kapcsolattartási szabályozás nem magyar állampolgár kérelmezett általi megsértése a magyar kérelmező – de elsősorban a magyar állampolgár gyermek – jogait és érdekeit kétséget kizáróan sérti. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági döntések a kapcsolattartási szabályok megsértése okán benyújtott kérelem vonatkozásában az eljárást joghatóság hiányára történő hivatkozással megszüntették, amely a kérelmező jogát és érdekét érinti.

Az Abtv. 27. § (2) bekezdése alapján érintettnek minősül az a személy, aki a bíróság eljárásában fél volt, akire a döntés rendelkezést tartalmaz, illetve akinek jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed. Az indítványozó a fentiek szerint a bírósági eljárásban fél volt.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az Alaptörvény lent megjelölt rendelkezéseinek megsértése (VI., XV., XVI., XXVIII. cikk) a bírói döntést érdemben kétséget kizáróan befolyásolta, az Alaptörvény rendelkezéseinek megtartása esetén a bíróság joghatóságát megállapította volna az ügyre nézve és a gyermek mindenek felett álló érdekének megfelelően érdemi döntést hozott volna. Az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően nem lehet különbséget tenni külföldre vitt magyar állampolgár és a hazánkban tartózkodó magyar állampolgár gyermek között. A tisztességes eljárás elvének megtartásával –

amely magában foglalja, hogy a bíróságokra nézve is kötelező jogszabályokat alkalmazzák – a döntés nyilvánvalóan eltérően rendelkezne. Ehhez kapcsolódik szorosan, hogy a döntéssel sérült a gyermek és a kérelmező kapcsolattartási joga, amely Alaptörvényben biztosított alapjog.

Ennek a gyermeknek is joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák (VI. cikk). Pont mint azoknak a gyermekeknek, akiket nem vittek el Magyarország területéről. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság {3066/2022. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [20], [30]}. (3439/2022. (X. 28.) AB határozat)

A tisztességes eljárás elve, a gyermek mindenek felett álló érdeke, az egyenlő bánásmód elve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, akárcsak az uniós jog (hatáskörmegosztás) és a nemzetközi jog érvényesülése, melynek elmulasztásával a tisztességes eljárás elve is sérül. Érvényesülhet-e a magyar állampolgár gyermek érdeke a magyar bíróságok előtt akkor ha hazánkban tartózkodik, és amennyiben külföldre vitték a magyar állampolgár gyermeket, akkor már nem? Érvényesítheti-e egy kérelmező a jogát a magyar bíróság előtt ugyanolyan feltételekkel, mint egy másik kérelmező? Érvényesülhet-e egy gyermek mindenek felett álló érdeke és jogai egy bírósági eljárásban, míg ugyanolyan körülmények között egy másik bírósági eljárásban nem? Tisztességes eljárás-e és ésszerű időn belül lefolytatott soronkívüli eljárás-e, amennyiben egy év alatt születik jogerős döntés, és semmilyen akadályozó tényező nem áll fenn? Sérülhet-e a kérelmező jogának bíróság előtti érvényesíthetőségéhez fűződő joga azért, mert a bíróságok az Alaptörvényből következően is kötelezően alkalmazandó uniós és nemzetközi rendeleteket figyelmen kívül hagynak? Sérülhetnek-e a gyermek Alaptörvényben és a nemzetközi jog általánosan elismert elveiben is megfogalmazott jogai ugyanezen okból?

Egyenlő bánásmód követelménye (XV. cikk):

- Külföldön tartózkodó magyar állampolgár gyermek mindenek felett álló érdekének, illetve kapcsolattartási joga érvényesítésének hátrányos megkülönböztetése a Magyarországon tartózkodó magyar állampolgár gyermekkel szemben
- Ugyanazon körülmények alapján, azonos típusú eljárásban, azonos bíróság előtt kérelmezőre nézve egymással ellentétes döntés meghozatala (egyik esetben a kérelmező kapcsolattartási alapjogát érvényesíteni engedő döntés, másik esetben ezzel ellentétes, azt ellehetetlenítő döntés)

Tisztességes eljáráshoz való jog (XXVIII. cikk):

- soronkívüliség elmulasztása (ésszerű időn belül)
- iratok megküldésének elmulasztása
- lent kifejtettek szerint jogszabályok (R. cikk) és uniós, illetve nemzetközi jogi normák alkalmazásának elmulasztása (E. cikk, Q cikk)

Bírósághoz fordulás joga, bíróság előtti igényérvényesítéshez való jog (XXVIII. cikk)

- lent kifejtettek szerint jogszabályok (R. cikk) és uniós, illetve nemzetközi jogi normák alkalmazásának elmulasztása (E. cikk, Q cikk)
- nem várható el a magyar állampolgár különélő szülőitől, hogy a világ másik végén, más nyelven, jelentős költségek árán érvényesíthesse csak a kapcsolattartási jogát magyar állampolgár gyermekével úgy, hogy jelen esetben a Ptk 4:175 (2) bekezdés szerinti hozzájárulás sem volt meg ahhoz, hogy a gyermek az USA-ba mehessen. Amennyiben a kérelmező az eredeti határozatnak az USA-ban történő elismertetését (majd végrehajtását) kérte volna, úgy azzal épp az USA joghatóságát ismerte volna el, és Magyarországon szülői felügyeleti per megváltoztatása iránt pert indítani nem tudott volna, azonban indított, a bíróság pedig megállapította joghatóságát. A joghoz való hozzáférést lehetetlenítené el ez az alapszabálytörő bírósági gyakorlat

Kapcsolattartási jog sérülése (az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként) a tisztességes eljáráshoz való jog, illetve az egyenlő bánásmód megsértésének következményeként.

Gyermek jogainak és mindenekfelett álló érdekének sérelme

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a 2. a) és b) pontban részletesen kifejtetteket ezen pont tekintetében is figyelembe venni szíveskedjen.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

E) cikk *

(1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) * Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. Az e bekezdés szerinti hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, továbbá nem korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát.

(3) Az Európai Unió joga - a (2) bekezdés keretei között - megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.

G) cikk

(2) Magyarország védelmezi állampolgárait.

L) cikk

(1) * Magyarország védi a házasság intézményét mint egy férfi és egy nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának

alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. Az anya nő, az apa férfi.

Q) cikk

(1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

R) cikk

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

VI. cikk *

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(5) * Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

(1) * Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattel éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A Brüsszel IIa rendelet alkalmazása:

A Fővárosi Törvényszék végzésében megállapítja, hogy a Brüsszel IIa rendelet (7) bekezdése kimondja, hogy a rendelet alkalmazási köre a polgári ügyekre terjed ki és a végrehajtásra nem terjed ki, illetve, hogy e rendelet 1. cikk (1) bekezdése tételesen felsorolja, hogy mely polgári ügyekben kell alkalmazni a rendeletet.

Álláspontunk szerint nem lehet kérdéses az, hogy a kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárás polgári ügy-e. A kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárás szabályairól a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Bpntv.) rendelkezik, a háttérjogszabály pedig a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény. Az eljárás egyébként kifejezetten nem a Vht. szabályai szerint folyik, végrehajtási lap kiállítására sem kerül sor. A kapcsolattartás végrehajtását tekintve tehát főszabály a Bpntv. háttérszabály pedig a Pp. Az egyéb, valóban „végrehajtási ügyek” tekintetében főszabályként a Vht-t szükséges alkalmazni. A kapcsolattartás végrehajtása egy polgári nemperes ügy. Csupán elnevezésében végrehajtás, valójában a gyermek kapcsolattartási jogát megsértő felet, szülőt a teljesítésre felhívással, valamint egyéb közvetett szakciókkal a jogkövető magatartásra legfeljebb pénzfizetési szankciót maga után vonva a jogsértő felet rábírní célzó nemperes polgári jogi jogintézmény. Az egyéb végrehajtásokra nézve más uniós rendeletek állapítanak meg szabályokat, jelen esetben azonban tekintettel arra, hogy kapcsolattartással kapcsolatos ügyről van szó a Brüsszel IIa rendelet rendelkezései az irányadók.

A Bpntv. illetékességi szabályaiból is következtethetünk továbbá arra, hogy az eljárásra akkor is sor kerülhet, amennyiben a gyermek nem rendelkezik belföldi lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel, tehát külföldön él :

22/A. § „(4) Az eljárás lefolytatására az a bíróság illetékes, amelynek területén a kapcsolattartással érintett gyermek belföldi lakóhelye, ennek hiányában belföldi tartózkodási helye található.

(5) Ha az illetékes bíróság a (4) bekezdés alapján nem állapítható meg, az eljárásra a Budai Központi Kerületi Bíróság az illetékes.”

Helytelen az a megállapítás is, hogy a rendelet 1. cikk (1) bekezdése tételese felsorolná valamennyi polgári ügyet, amelyben a rendeletet alkalmazni kell. Az (1) bekezdést az 1. cikk (2) bekezdése egészíti ki, amely szintén csak általánosságban, nagyobb ügycsoportokat megjelölve sorolja fel, mely polgári ügyekben szükséges alkalmazni a rendeletet, így:

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett ügyek különösen a következőkkel foglalkoznak:

a) felügyeleti jog és kapcsolattartási jog;

A kapcsolattartás végrehajtása iránti ügy pedig kétséget kizáróan a kapcsolattartási joggal foglalkozik. Természetes továbbá az is, hogy az egyes tagállamok az egyes eljárásokat nem azonos módon nevezik meg, az azonban nem lehet vitás, hogy jelen ügy polgári ügy és a kapcsolattartással összefüggő ügy.

A másodfokú bíróság megállapítja továbbá, hogy a „preambulum (23) bekezdése pedig kifejezetten kimondja, hogy a családjogi perek terén hozott határozatok végrehajtására vonatkozó rendelkezések esetében

továbbra is a nemzeti jog az irányadó. Mindebből következően a Brüsszel IIa. Rendelet joghatósági szabályai nem alkalmazhatók a kapcsolattartás végrehajtása iránti nemperes eljárásokban.”

A preambulum (23) bekezdése pontosan az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az Európai Tanács tamperei ülésének következtetéseiben (34. pont) úgy ítélte meg, hogy a családjogi perek terén hozott határozatokat „az Unió egész területén automatikusan el kell ismerni bármilyen közbenső eljárás vagy a végrehajtás megtagadásának bármely jogalapja nélkül”. Ez az oka annak, hogy a láthatási jogról és a visszavételről szóló azon határozatokat, amelyeket az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban igazoltak e rendelet rendelkezéseivel összhangban, az összes többi tagállamban is el kell ismerni és végre kell hajtani anélkül, hogy további eljárásra lenne szükség. Az ilyen határozatok végrehajtására vonatkozó rendelkezések esetében továbbra is a nemzeti jog az irányadó.”

A hivatkozott bekezdés kétséget a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról rendelkezik. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az idézett bekezdés sem a joghatósági szabályokra nézve határozza meg, hogy a nemzeti jog az irányadó, figyelemmel arra is, hogy azokat „az összes többi tagállamban is el kell ismerni és végre kell hajtani”, tehát nem lehet kérdéses az, hogy valamennyi tagállam joghatósággal rendelkezik az ilyen határozatok végrehajtására, ez alól a 14. cikk enged kivételt, amikor is a gyermek nem tagállamban tartózkodik. A (23) bekezdésből következik az is, hogy ezen határozatokat minden további eljárás nélkül végre kell hajtani mind az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban – „az Unió egész területén”, „az összes többi tagállamban is” – mind az Unió tagállamaiban el kell ismerni és végre kell hajtani.

A fentiek tekintetében téved a másodfokú bíróság, amikor a rendelet preambuluma (23) bekezdéséből arra a következtetésre jut, hogy a rendelet joghatósági szabályai nem alkalmazhatóak, hiszen már maga a preambulum is rendelkezik joghatóságról: az Unió egész területén, valamennyi tagállamban. A végrehajtás során alkalmazandó jog pedig a nemzeti jog, annak szabályai szerint szükséges végrehajtani az adott határozatot.

A Brüsszel IIa rendelet célja egyértelmű: Valamennyi tagállamban hozott családjogi természetű határozatot – ideértve a kapcsolattartási/láthatási jogot – valamennyi tagállamban külön intézkedések nélkül elismerjenek és végrehajtsanak, mely alól nem lehet kivétel a saját tagállamban hozott határozat sem.

Megjegyezzük, hogy már a Brüsszel IIa rendelet elnevezéséből is kiderül, hogy joghatóság szempontjából, nem zárja ki a végrehajtási ügyeket sem: „*a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról*”

Fenntartjuk tehát korábbi nyilatkozatunkat, miszerint a jelen eljárásban a bíróságoknak a Brüsszel IIa rendeletet alkalmazni lett volna szükséges, illetve annak 14. cikke alapján az Nmjtvtv vonatkozó rendelkezései szerint lefolytatni az eljárást.

Hivatkozunk továbbá a Fővárosi Törvényszék 49.Pkf.635.647/2020/4. sz. jogerős végzésére, melyet anonimizálva csatolunk. A hivatkozott ügy szintén kapcsolattartás végrehajtása iránt indított nemperes eljárás volt, és szintén egy, az USA-ban élő magyar állampolgár gyermek vonatkozásában indult. A Fővárosi Törvényszék akkor egyértelműen akként foglalt állást, hogy a Brüsszel IIa rendelet 14. cikke alkalmazandó és a magyar bíróságok joghatósággal rendelkeznek.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy bár egyes cikkek önmagukban nem feltétlen szolgálhatnak az alkotmányjogi panasz alapjául azonban azok szorosan összefüggenek más alapjogokkal.

Az Alaptörvény E) cikke (Európa- klauzula) értelmében Magyarország az uniós szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja és közreműködik az európai egység megteremtésében. Az Európai Unió joga megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.

Az Alaptörvény Q) cikke értelmében Magyarország együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával. Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

A bíróságok megsértik az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit akkor, mikor egy uniós rendelet alkalmazását mellőzik és helyette kizárólag a nemzeti jogot alkalmazzák. Magyarország egyes hatásköreinek önálló gyakorlásáról lemondott akkor, amikor az Európai Unió tagja lett. Az uniós jog és a belső jog viszonyában mindezek alapján az uniós jog élvez elsőbbséget azzal, hogy jogszabály azzal ellentétes nem lehet. Ebből következik, hogy az uniós joggal ellentétes döntés az Alaptörvénybe ütközik. Az uniós jog alkalmazása – figyelemmel az E cikkben foglaltakra is – a bíróságok számára is kötelező. A másodfokú bíróság pedig ezt elmulasztotta.

Az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdése alapján az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek, kötelezően így a bíróságokra is. A rendelet külön jogszabályba foglalás nélkül alkalmazandó az a magyar jog részévé válik. A Brüsszel IIa rendelet tehát a magyar jog része, annak alkalmazása és betartása a bíróságok kötelessége.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy bármely perben a jogait és kötelezettségeit bíróság előtt gyakorolhassa, illetve hogy ügyeit tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el a bíróság. Jelen esetben – figyelemmel arra, hogy a bíróság a már fent hivatkozott cikkeket ellentétesen járt el – a kérelmező a jogait nem gyakorolhatta a bíróság előtt, az ügyben érdemi döntés nem született. A kérelmezőnek joga van továbbá a tisztességes eljáráshoz, amelynek alapkitétele, hogy a bíróságok a jogszabályokat megtartva, szabályszerűen járnak el adott ügyben. Figyelemmel arra, hogy álláspontunk szerint a bíróságok súlyosan megsértették az Alaptörvényből következő uniós kötelezettségeket, a kérelmező tisztességes eljáráshoz való joga sérült.

Az Alaptörvény L) cikke értelmében Magyarország védi a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja szülő-gyermek viszony. Az Alaptörvény XVI. cikk értelmében minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Az Alaptörvény XV. cikkéből következően Magyarország védi a gyermekeket. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság {3066/2022. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [20], [30]}. (3439/2022. (X. 28.) AB határozat)

Az Alaptörvény fent hivatkozott rendelkezéséből következik, hogy a gyermekek jogainak és érdekeinek védelme elsődleges, a gyermekek mindenek felett álló érdekének érvényesülnie kell. A gyermeknek a Ptk-val is összhangban joga van ahhoz, hogy a külön élő szülővel rendszeres és személyes kapcsolatot tartson, amely szülő-gyermek viszony az Alaptörvényben is megfogalmazást nyer. A gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez. A gyermek megfelelő fejlődése akként valósul meg, ha a gyermek jogainak tiszteletben tartása biztosított és ezzel egybevetően a gyermek életéből – kivételes eseteket leszámítva – egyik szülő sem szorul ki. A kapcsolattartás megvalósulása elsősorban a gyermek joga és érdeke, mely szükséges ahhoz, hogy „családban” nőjön fel még akkor is, ha a szülők kapcsolata elmérgesedett és megszakadt. Minden gyermeknek joga van a családhoz. Ez egy olyan érték, amelyet később a gyermeknek felnőttként is tudnia kell, annak érdekében, hogy később ő is megfelelő erkölcsi értékekkel rendelkezve vállalhasson családot. Már korábban is utaltunk arra, hogy az Alaptörvény a nemzetközi szerződések és általánosan elismert nemzetközi jog elismerését és alkalmazását is kötelezővé teszi

a bíróságok számára is (Q cikk). A gyermekek jogai, illetve azok védelme, mint „a gyermekek mindenek felett álló érdeke” a nemzetközi jogban is alapértékek, melyeket az Alaptörvény is megnevez.

Utalni kívánunk az Alapjogi Charta 24. cikkére, mely szerint:

„Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, kivéve ha ez az érdekeivel ellentétes.”

Utalunk továbbá a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény 9. cikkében foglaltakra is:

„Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől vagy ezek egyikétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez a gyermek mindenek felett álló érdekeivel ellenkezik.”

Azzal, hogy a bíróságok a joghatósági szabályokat az uniós rendelkezésekkel, valamint az Alaptörvénnyel ellentétesen értelmezték, a gyermek jogai és a gyermek mindenek felett álló érdeke is sérült.

Az Alaptörvény XV. cikke szerint a törvény előtt mindenki egyenlő. Ebből következik álláspontunk szerint az is, hogy ugyanazon törvény – illetve jogszabályok - alapján, ugyanazon körülmények fennállása esetén ugyanazon bíróság nem hozhat az egyik esetben a kérelmezőre nézve kedvező, a másik esetben a kérelmezőre nézve hátrányos döntést, illetve egymásnak teljes mértékben ellentmondó döntést. A csatolt Fővárosi Törvényszék 49.Pkf.635.647/2020/4. sz jogerős végzése alapjául szolgáló ügy minden releváns ponton megegyezik az alkotmányjogi panasszal támadott döntés alapjául szolgáló ügygel, egyik esetben a Törvényszék azonban megállapította a magyar bíróságok joghatóságát, a jelen esetben pedig nem, ami a törvény előtti egyenlőség elvét sérti. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével a kérelmező bírósághoz fordulásának alapjoga, jogainak bíróság előtti érvényesítéséhez való joga sérül.

Hogyan fordulhat elő az, hogy ha a gyermeket illető kapcsolattartás (láthatás) szabályait megsértik, akkor ha Magyarországon él a gyermek, akkor az állam a kérelmezetti szülő felróhatósága esetén megállapíthatja a kapcsolattartás szabályainak megsértését, míg az olyan magyar gyermek esetében akit külföldre vittek, még a jogérvényesítés lehetősége is kizárt? Hogyan tehet az állam ilyen módon különbséget két ugyanolyan magyar állampolgár gyermek jogvédelmét illetően? A gyermekek – fent részletezett - mindenek felett álló érdekének érvényesülését, illetve a kérelmező bírósághoz fordulásának jogát sérti az egyenlő bánásmód elvének figyelmen kívül hagyása, amennyiben a Magyarország területén tartózkodó magyar állampolgár gyermek esetén lehet jogkövetkezménye a kapcsolattartás megsértésének, külföldön tartózkodó magyar állampolgár gyermek esetén azonban nem. (XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.)

Az eljárás soronkívülisége:

A Bpntv. 22/C. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a kérelem elbírálása során a bíróság soron kívül jár el. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet szerint:

33. § (1) Az ügy soron kívüli intézése alapulhat

a) jogszabály rendelkezésén,

33/A. § * (1) A soronkívüliség az ügynek a rendes ügymenetből történő kivételét jelenti. A soron kívül intézendő ügyben - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - minden intézkedést haladéktalanul kell megtenni.

(2) * A jogszabály rendelkezésén, illetőleg az OBT határozatán alapuló soron kívüli ügyintézés a bírósági eljárás egész tartamára irányadó.

A kérelmező 2022.01.11. napján nyújtotta be kérelmét a Budai Központi Kerületi Bírósághoz kapcsolattartás végrehajtása iránt. A kérelmező 2022.05.09. napján törvényes határidőben fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú bíróság útján a Fővárosi Törvényszékhez címezve a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.Pk.40.022/2022/5. sz. végzésével szemben. A Fővárosi Törvényszék a 2022.11.29. napján kelt 51.Pkf.634.221/2022/3. sz. jogerős végzését a kérelmező részére jogi képviselője útján cégkapun elektronikus úton 2023.01.12. napján küldte meg.

A fentiek alapján tehát a kérelem benyújtásától számítottan pontosan egy év telt el addig, amíg az ügyben kelt jogerős döntés a kérelmező számára elektronikus úton megküldésre került. A soron kívüli eljárásban minden intézkedést haladéktalanul meg kell tenni, azt soron kívül kell intézni. A 2022.05.09. napján benyújtott fellebbezést követően több mint 8 hónap telt el a jogerős döntés megküldéséig de az elbírálásig is közel fél 7 hónap úgy, hogy az ügyben érdemi döntést a bíróságok nem hoztak, kizárólag a joghatóságról született döntés. A soron kívüli eljárás szabályainak a bíróságok eljárása jelen esetben kétséget kizáróan nem felel meg.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy a perben a jogait és kötelezettségeit a bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A soronkívüli eljárás esetében az 1 év alatt megszületett és megküldött jogerős döntés álláspontunk szerint nem nevezhető ésszerű határidőnek. Azzal, hogy a bíróságok a döntést ésszerű határidőn belül nem hozták meg, megsértették a kérelmező tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve a gyermek mindenekfelett álló érdekét is. A kérelmezői kérelemből kiderül, hogy az édesapa a gyermeket évek óta elzárja az édesanyjától, akadályozza a kapcsolattartást, történt ez a megindított kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárás alapjául szolgáló időpontban is. A kérelmezőnek jelentős utazási költsége merült fent, a gyermek pedig továbbra sem élhetett azon jogával, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson. A soronkívüliség elsősorban a gyermek érdekében tekintettel indokolt, hogy ne egy év múlva láthassa újra a másik szülőt. Az előző pontban előadottakat a gyermekek jogai tekintetében jelen pont tekintetében is fenntartjuk.

Iratok megküldése:

Az elsőfokú bíróság – majd a másodfokú bíróság is - súlyos eljárásjogi hibát vétett, amikor egyes végzésekről, illetőleg a kérelmezett által megküldött beadványokról a kérelmezőt nem tájékoztatta, és ezen dokumentumok a kérelmező részére a mai napig nem kerültek megküldésre. A Pp. 110. § (2) bekezdése szerint „A bíróság köteles lebetővé tenni, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, a bírósághoz benyújtott okiratot, bizonyítékot megismerhessenek, és azokra nyilatkozhassanak.”

A kérelmező előterjesztette kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmét majd ezt követően semmilyen egyéb iratot nem kapott, míg az elsőfokú bíróság a kérelmezett által benyújtott beadvány alapján a joghatóságának hiányát megállapította, majd ezt követően egyébként a másodfokú bíróság sem küldte meg a kérelmező részére a kérelmezett fellebbezési ellenkérelmét. A kérelmező megjelölte ugyan a joghatósági okot, azonban ennek részletesebb kifejtésére esetlegesen a kérelmezetti nyilatkozat fényében lehetőséget nem kapott. A kérelemben fel kell tüntetni a joghatóságot megalapozó tényeket, azonban egy joghatósági kifogás esetén álláspontunk szerint lehetőséget kell biztosítani a másik fél számára, hogy arra nyilatkozhasson, észrevételt tegyen. Erre a kérelmezőnek azonban sajnos nem volt lehetősége. Az elsőfokú bíróság a kérelmező kérelmében megjelölt joghatósági oknak a figyelmen kívül hagyását, vagy annak helytelenségét még csak nem is indokolta. A kérelmezőnek mindezek okán úgy kellett fellebbezést előterjesztenie, hogy

a kérelmében megjelölt joghatósági ok elutasításának indokáról lényegében nem volt tudomása, illetve a kérelmezett konkrét álláspontjáról sem.

A fentiek alapján a kérelmező XXVIII. cikkben biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérült, illetve jogorvoslati lehetőségének kihasználása is kizárólag a bíróságok által megküldött iratok alapján volt előterjeszthető, amely eképpen korlátozta a joggyakorlásban, a másik fél állításairól tudomása nem volt.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az indítványozó nem kezdeményezte a végzés végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Mellékletként csatoljuk a jogi képviselő meghatalmazását, amely az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviseletre vonatkozik és 2023.03.12. napján kelt.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az indítványozó a személyes adatainak (nevének) közzétételéhez nem járul hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

Csatoljuk az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló első és másodfokú döntést, illetve kérelmünket és fellebbezésünket, az indítványozó az eljárásban a kérelmező volt.

Kelt: Budapest, 2023.03.13.

indítványozó

képv.: Dr. Kölcsényi Zsolt Soma

ügyvéd